

Väljaandja:	Keskonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	16.07.2023
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	28.07.2024
Avaldamismärge:	RT I, 13.07.2023, 61

Tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase, õhu radoonisisalduse mõõtmise kord ja tööandja kohustused kõrgendatud radooniriskiga töökohtadel¹

Vastu võetud 30.07.2018 nr 28
[RT I, 03.08.2018, 4](#)
jõustumine 06.08.2018

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.12.2020	RT I, 18.12.2020, 2	01.01.2021
08.03.2021	RT I, 11.03.2021, 12	14.03.2021
03.11.2021	RT I, 09.11.2021, 9	12.11.2021
03.07.2023	RT I, 13.07.2023, 1	16.07.2023

Määrus kehtestatakse [kiirgusseaduse](#) § 97 lõike 3 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala

Määruses sätestatakse:

- 1) tööruumide õhu radoonisisalduse viitetase ja õhu radoonisisalduse mõõtmise kord;
- 2) tööandja kohustused vähendada töötaja terviseriski, mis on tingitud tööruumide õhus sisalduvast radoonist.

§ 2. Mõisted

Määruses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

- 1) radoon – loodusliku radioaktiivse väärisgaasi radooni isotoop Rn-222, mis on ioniseeriva kiirguse allikas;
- 2) õhu radoonisisaldus – radooni aktiivsuskontsentratsioon, milleks on õhus sisalduva radooni aktiivsus ruumalaühiku kohta [Bq/m³];
- 3) õhu radoonisisalduse viitetase – õhu radoonisisalduse aasta keskvärtus, millest kõrgema taseme korral võib osutuda vajalikuks võtta asjakohaseid meetmeid töötaja radoonist saadava kiirguse vähendamiseks.

§ 3. Õhu radoonisisalduse viitetase

(1) Õhu radoonisisalduse viitetase tööruumides on 300 Bq/m³, kui valdkonda reguleerivas õigusaktis ei ole sätestatud teisiti.

(2) Õhu radoonisisaldus loetakse viitetasemele vastavaks, kui aasta aega katkematult kestnud mõõtmise tulemus ei ületa viitetaset või kui ajavahemikul 1. novembrist kuni 30. aprillini vähemalt kaks kuud katkematult kestnud mõõtmise tulemus ei ületa viitetaset rohkem kui 20% võrra.

(3) Kui töökohal kasutatakse tööaega järgiva töörežiimiga sundventilatsiooni, võib tööandja lisaks aasta aega katkematult kestnud mõõtmisele või ajavahemikul 1. novembrist kuni 30. aprillini vähemalt kaks kuud katkematult kestnud mõõtmisele korraldada täiendavalt radoonisisalduse keskvärtuse väljaselgitamiseks töö ajal ajavahemikul 1. novembrist kuni 30. aprillini õhu radoonisisalduse ööpäevase muutumise pidevmõõtmise.

Kui pidevmõõtmise tulemus ei ületa õhu radoonisisalduse keskväärtust tööajal 300 Bq/m³, loetakse õhu radoonisisaldus viitetasemele vastavaks.

2. peatükk Tööandja kohustused

§ 4. Õhu radoonisisalduse mõõtmise korraldamine

(1) Tööandja korraldab õhu radoonisisalduse mõõtmise tööruumis, mis asub kõrgendatud radooniriskiga maa-alal ja paikneb maa all, hoone maa-alusel korrusel, hoone korrusel, mille välissein omab kokkupuudet pinnasega või hoone esimesel korrusel, kui maa-alune korrus puudub. Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu on esitatud käesoleva määruse lisas.

[RT I, 11.03.2021, 12- jõust. 14.03.2021]

(2) Kui õhu radoonisisaldus vastab viitetasemele, korraldab tööandja kordusmõõtmise iga kümne aasta tagant.

(3) Kui õhu radoonisisaldus ületab viitetaset, korraldab tööandja kordusmõõtmise iga viie aasta tagant.

(4) Kui käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tööruumis on pärast radoonimõõtmist tehtud olulisi ehituslikke muudatusi, korraldab tööandja õhu radoonisisalduse kontrollmõõtmise tööruumis pärast muudatuste tegemist.

§ 5. Meetmete rakendamine töötaja terviseriski vähendamiseks

(1) Kui õhu radoonisisalduse mõõtmisel selgub, et õhu radoonisisaldus tööruumis ületab viitetaset, korraldab tööandja töötaja terviseriski vähendamiseks vajaduse korral ehituslike parandusmeetmete rakendamise käesoleva paragrahvi lõike 2 järgi või rakendab töötaja piirangut käesoleva paragrahvi lõike 3 järgi.

[RT I, 11.03.2021, 12- jõust. 14.03.2021]

(2) Kui ehituslike parandusmeetmete rakendamisel radooni pinnasest siseruumide õhku pääsemise takistamiseks või ruumides õhuvahetuse parandamiseks on lähtutud standardi EVS 840 nõuetest, eeldatakse, et parandusmeetmete rakendamine on vastavuses määruse nõuetega.

(3) Töötaja piirangu rakendamisel arvutatakse töökohal aastas lubatud töötundide arv T valemiga:

$$T = 600\,000 / R_M,$$

kus R_M on õhu mõõdetud radoonisisaldus [Bq/m³].

(4) Pärast käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ehituslike parandusmeetmete rakendamist korraldab tööandja töökoha õhu radoonisisalduse kontrollmõõtmise.

§ 6. Teavitamiskohustus

Tööandja teavitab Keskkonnaametit tööruumidest, kus pärast käesoleva määruse § 5 lõikes 2 nimetatud ehituslike parandusmeetmete rakendamist korraldatud õhu radoonisisalduse kontrollmõõtmise tulemus ületab jätkuvalt viitetaset, edastades Keskkonnaametile radooni mõõtmiste protokollid ja rakendatud ehituslike parandusmeetmete loetelu.

§ 7. Töötaja efektiivdoosi seire ja tervisekontroll

(1) Tööandja arvutab üks kord aastas töötaja efektiivdoosi, kui õhu radoonisisaldus ületab pärast käesoleva määruse § 5 lõikes 2 nimetatud ehituslike parandusmeetmete rakendamist jätkuvalt viitetaset.

(2) Töötaja aasta jooksul saadud efektiivdoos E millisiivertites [mSv] arvutatakse valemiga:

$$E = 6,7 \times 10^{-6} \times R_M \times t,$$

kus R_M on õhu mõõdetud radoonisisaldus [Bq/m³] ja t on töötaja tööaeg aastas [h].

(3) Tööandja korraldab töötajale tervisekontrolli üks kord aastas, kui töötaja efektiivdoos ületab 6 millisiivertit aastas. Tervisekontroll toimub töötervishoiu ja tööohutuse seaduses sätestatud korras.

(4) Töötaja efektiivdoosi piirmäär on 20 millisiivertit aastas.

§ 8. Töötajate teavitamine

Tööandja teavitab käesoleva määruse § 4 lõikes 1 nimetatud tööruumis töötavat töötajat radooni pikaajalise mõjuga seonduvast terviseriskist, radoonisisalduse mõõtmiste tulemustest ning rakendatavatest abinõudest, mille eesmärk on vähendada töötaja kokkupuudet radooniga.

3. peatükk

Õhu radoonisisalduse mõõtmine ja järelevalve

§ 9. Õhu radoonisisalduse mõõtmise kord

(1) Õhu radoonisisalduse mõõtetulemused peavad olema jälgitavad mõõteseaduses sätestatud korras.

(2) Kui õhu radoonisisalduse aasta keskväärtuse määramiseks kasutatava mõõtemeetodika valikul on lähtutud standarditest EVS-ISO 11665-4 ja EVS-ISO 11665-8 või Kliimaministeeriumi veebilehel avaldatud juhendmaterjalist „Radooni aktiivsuskontsentratsiooni mõõtmine (RAM 2016)”, eeldatakse, et saadud mõõtetulemused on kasutatavad õhu radoonisisalduse viitetasemele vastavuse hindamiseks käesoleva määruse § 3 lõike 2 kohaselt.

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

(3) Kui õhu radoonisisalduse ööpäevase muutumise pidevmõõtmise meetodi valikul on lähtutud standardist EVS-ISO 11665-5 või Kliimaministeeriumi veebilehel avaldatud juhendmaterjalist „Radooni aktiivsuskontsentratsiooni mõõtmine (RAM 2016)”, eeldatakse, et saadud mõõtetulemused on kasutatavad õhu radoonisisalduse viitetasemele vastavuse hindamiseks käesoleva määruse § 3 lõike 3 kohaselt.

[RT I, 13.07.2023, 1- jõust. 16.07.2023]

§ 10. Järelevalve

(1) Käesoleva määruse nõuete täitmise üle teeb järelevalvet Tööinspektsioon.

(2) Järelevalvet käesoleva määruse §-s 7 nimetatud nõuete täitmise üle teeb Keskkonnaamet.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 11. Rakendussäte

Käesoleva määruse § 4 lõikes 1 sätestatud tööruumide õhu radoonisisalduse mõõtmine peab olema tehtud viie aasta jooksul, alates maa-ala lisandumisest kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetellu.

[RT I, 11.03.2021, 12- jõust. 14.03.2021]

¹Nõukogu direktiiv 2013/59/Euratom, millega kehtestatakse põhilised ohutusnormid kaitseks ioniseeriva kiirgusega kiiritamisest tulenevate ohtude eest ning tunnistatakse kehtetuks direktiivid 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom ning 2003/122/Euratom (ELT L 13, 17.1.2014, lk 1–73).

Lisa Kõrgendatud radooniriskiga maa-alade loetelu

[RT I, 09.11.2021, 9- jõust. 12.11.2021]